

Jiřina Jirásková

14.02.1996

herečka

* 17. února 1931, Praha – † 7. ledna 2013, Praha

Významná divadelní, filmová a televizní herečka, která svým osobitým humorem a ironií dovedla i malou roli povýšit na umělecký zážitek, začala po vystudování DAMU svou kariéru v divadle v Hradci Králové. Herecké geny podědila zřejmě po svém otci, který byl nadšeným ochotníkem.

Své pražské angažmá začala v roce 1951 v Divadle na Vinohradech, kterému zůstala věrná po celý život. Za 60 let působení v něm odehrála tisíce představení. V letech 1990–2000 byla také jeho ředitelkou. Celý život bydlela na Vinohradech v Kouřimské ulici.

Jejím prvním manželem byl krátce herec Jiří Pleskot, celoživotním partnerem se stal režisér Zdeněk Podskalský, který také pro film objevil její komediální talent. Dokázala však zahrát jak role komediální, tak charakterní. Ve svých 16 letech vstoupila do KSČ. Na protest proti komunistickému zřízení a okupaci sovětskými vojsky z ní v roce 1969 vystoupila. Poté měla třináct let zakázáno hrát. Na prkna divadla i do filmu se později vrátila.

Jirásková, s neodmyslitelnou cigaretou či doutníčkem v ruce, byla vždy a za všech okolností vtipná a šarmantní dáma, rázná a ironická, která nazývala věci pravými jmény. V rozhovoru s Bárou Tachecí v roce 2009 odpověděla na otázku: „*Kdybyste dostala nabídku zapsat se do neexistující světové herecké encyklopedie jednou větou, jak by zněla? Jirásková Jiřina – žena neznámého věku z Prahy, která měla hodně velkých dobrých vzorů a je jim vděčná, že některé věci od nich dosud nezapomněla.*“

Její první rolí byla epizodní role v krátkém dramatu Krejčovská povídka z roku 1953. V televizi a ve filmu vytvořila nezapomenutelné role, kterých bylo více než 140. Ať je to filmová role Marcely ze Světáků (1969), babi ze Sestřiček (1983), hraběnka von Lansdorf v inscenaci Zámek v Čechách (1993), Fany (1995) nebo abatyše z pohádky Anděl Páně (2005). Diváky si získala také v seriálech, ať postavou hospodyně Kekulové v Pojišťovně štěstí či v seriálu Život na zámku.

Zemřela ve věku 81 let po dlouhé nemoci ve svém pražském bytě. Pohřbena byla 19. ledna 2013 v jihočeských Malenicích, kde jsou uloženi také oba její životní partneři.

Ocenění:

- 1966 – Vyznamenání Za vynikající práci
- 1988 – byla jmenována zasloužilou umělkyní
- 1999 – Cena Thálie
- 2000 – Zlatá evropská plaketa
- 2006 – Medaile Za zásluhy o stát v oblasti kultury a umění
- 2006 – Cena za přínos české komedii
- 2008 – byla uvedena do Dvorany slávy v televizní anketě TýTý 2008
- 2011 – medaile Artis Bohemiae Amicis (Přátelé českého umění)